

Rahandusministeerium

Teie: 28.01.2025 nr 1.1-13/469-1

Meie: 6.03.2025 nr 10-3.7/25/483-2

Vastus pöördumisele

Rahandusministeerium on oma 28. jaanuari 2025. a e-kirjas nr 1.1-13/469-1 tõstatanud küsimuse, kas Haridus- ja Teadusministeeriumi sekkumise „Teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuste tulemuste rakendamise võimekuse tõstmine ühiskonnas ning selleks soodsa poliitikakeskkonna loomine“ (edaspidi RITA+) toetuse andmise tingimused piiravad konkurentsi ning on teinud ettepaneku alгатada uuesti konsulteerimine tingimuste õiguspärasuse hindamiseks.

Rahandusministeerium ei ole oma kirjas selgelt välja toonud, millised konkreetset RITA+ tingimused on vastuolus seadustega või rikuksid mittediskrimineerimise, läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõtteid. Toetuse tingimusi koostades on Haridus- ja Teadusministeerium nende põhimõtetega arvestanud ja ka nüüd vastuolusid ei näe. Toetusmeetmes sätestatud tingimused lähtuvad Euroopa Komisjoniga läbi räägitud RITA+ toetuse andmise eesmärkidest, teadussüsteemi vajadustest ja väljakutsetest ning haridus- ja teadusministri laiast otsustusruumist toetuse tingimuste määramisel. Ja kuigi rakendusuuringuid tellitakse riigihangete seaduses sätestatud teadus- ja arendusteenuse erandi alusel, korraldatakse parima pakkuja leidmiseks ka avalik konkurss.

Selgitame, et RITA+ eesmärk on leida teadus- ja arendustegevuse abil lahendusi ühiskonna ja majanduse suurtele väljakutsetele, suurendada teadustulemuste kasutamist poliitikakujundamises ning tagada evalveeritud teadus- ja arendusasutustes rakendusuuringute teostamise võimekus ja pädevus. Laiapõhjaliste väljakutsete lahendamine eeldab rakendusuuringute läbiviimises teadus- ja arendusasutuste omavahelist koostööd. Nimetatud koostöö nõue (st nõue moodustada rakendusuuringu läbiviimiseks konsortium) loob olulist lisandväärtust, võimaldades parima kvaliteedi tagamiseks eri asutuste teadmisi ja ressursse ühendada, vähendada dubleerimist (sh sama pädevuse arendamist eri asutustes) ning kiirendada innovatsiooni. Samuti võimaldab konsortsiumi nõue kaasta rakendusuuringu läbiviimisesse väiksemaid teadus- ja arendusasutusi, kellel tekib konsortsiumi kaudu võimalus pakkumuses osaleda. Nimetatud põhimõtted on muuhulgas kooskõlas Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/1066 „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki teadus- ja arenduskokkulepete suhtes“ aluspõhimõtetega¹. RITA+ tingimused tagavad meetme eesmärkide saavutamise ning selles osas on ministril kaalutlus- ja otsustusõigus. Rõhutame, et püsivõimekuse arendamist toetab Haridus- ja Teadusministeerium evalveeritud

¹ Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/1066 põhjenduspunktid 5, 7, 8, 10 jt.

teadus- ja arendusasutustes, mille kvaliteeti ja jätkusuutlikkust on hinnatud, ning mis on püsivalt tagatud.

Kui Rahandusministeerium leiab, et RITA+ toetuse andmise tingimused on mõne õigusaktiga (näiteks konkurentsiseadusega) vastuolus, siis palume esitada vastav õiguslik analüüs. Haridus- ja Teadusministeerium on valmis RITA+ toetuse andmise tingimusi üle vaatama, kui ilmneb vastuolu õigusaktidega. Samuti palume Rahandusministeeriumil teavitada Eesti Teadusagentuuri ja Haridus- ja Teadusministeeriumi, kui Rahandusministeerium ei ole valmis rakendusühtsust „Rahvastikuandmete simulatsioonimudeli arendamine (Riikliku pensioni prognoosimudeli edasiarendamine ning kasutusvaldkonna laiendamine)“ kehtivate RITA+ toetuse andmise tingimuste alusel tellima. Sellisel juhul saab Eesti Teadusagentuur vahendeid kasutada teiste projektide rahastamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Renno Veinthal

teadus- ja arendustegevuse ning

kõrg- ja kutsehariduse poliitika asekantsler

Koopia: Sotsiaalministeerium, Riigikantselei, Eesti Teadusagentuur, Eesti Teadusagentuur

Kairi Värvi

735 4048

kairi.varv@hm.ee